

AKTUELLT FRÅN BANKFÖRENINGEN

MAR
2018

Bankfokus

Oanade
möjligheter –
digital bank
för alla

Portal för
bostadstilträden
lanseras

”Sverige är en
viktig marknad för
internationella banker”

Jan Olsson, Nordenchef på Deutsche Bank och
representant för utländska banker
i Bankföreningens styrelse

VD HAR ORDET

■ Sedan finanskrisen 2008 har det pågått ett regleringsarbete i syfte att värna den finansiella stabiliteten i ekonomin. Regleringsarbetet har inledningsvis fokuserat på att skärpa vad som kan kallas för banklagstiftning. Det innebär bland annat uppbyggnad av buffertar genom exempelvis kapital- och likviditetskrav. Arbetet med bankregleringen är nu genomförd – de svenska bankerna står starka. Den finansiella stabiliteten är därmed säkrad. I takt med att hushållens skuldsättning fortsatt öka, något som till stor del kan förklaras av historiskt låga räntor, snabb befolkningsutveckling och en dysfunktionell bostadsmarknad, har regleringsvägen fortsatt, men nu med blicken riktad mot hushållens och företagens krediter.

Kreditregleringarnas bidrag till att stärka den finansiella stabiliteten är närmast försumbar. Däremot medför de att unga får svårare att köpa sin första bostad, att rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden försämras, att företag får svårare att finansiera investeringar och ytterst att den sociala rörligheten i samhället riskerar att minska.

I början av december gav regeringen sitt godkännande till Finansinspektionens förslag om skärpt amorteringskrav för bolån. Riksdagen beslutade nyligen om ett långtgående mandat till Finansinspektionen att, efter regeringens godkännande, kunna införa ytterligare detaljregleringar av hushållens och företagens krediter genom så kallade makrotillsynsåtgärder. Sammantaget är svensk kreditreglering av hushåll och företag på väg att bli mer omfattande än det tidiga 80-talets överreglering av finanssektorn.

Trots att Finansinspektionen konstaterar att den finansiella stabiliteten är god motiverar de sina åtgärder med att de har i uppdrag att motverka ”finansiella obalanser”. Ett sådant otydligt och odefinierat mandat gör det svårt för Finansinspektionen att bedriva en balanserad och effektiv reglering. Därför behöver regeringen i sitt regleringsbrev till Finansinspektionen underlätta och vägleda Finansinspektionen rätt genom att klargöra att deras ansvar är att värna den finansiella stabiliteten. Huvudansvaret för att hantera makroekonomiska risker, det stabiliseringspolitiska ansvaret, bärs istället av Riksbanken och regeringen. Trots oklarheten fortsätter regleringsvägen av företagens och hushållens möjligheter att låna.

Gömt i regeringens förslag om ”Upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa och vissa andra frågor” finns förslaget om så kallad utökad föreskriftsrätt för kredithanteringen. Förslaget ger Finansinspektionen befogenhet att i detalj reglera hur bankerna ska sköta sin utlåning till företag och bostadsköpare. Regeringen har nu lagt förslaget på riksdagens bord. Det är av stor vikt att ett sådant utökat mandat inte stör kredittillförseln ytterligare.

Att, med en instabil bostadsmarknad och efter nyligen införda amorteringskrav, ytterligare reglera vem som får och vem som inte får, och hur man får, låna till sin bostad är problematiskt. Att därtill gå vidare och börja detaljreglera hur bankerna sköter sin kreditgivning till företag är djupt olyckligt.

Därför har Bankföreningen gjort en framställan till riksdagens finansutskott. Där uppmanar vi dels att Finansinspektionen förslag ska åtföljas av en konsekvensutredning som närmare beskriver de effekter på kreditförsörjningen som föreskrifterna kan medföra, dels att regeringens medgivande ska inhämtas innan Finansinspektionen kan införa föreskrifter som bedöms vara långtgående och som kan påverka kreditförsörjningen negativt.

Det är med andra ord hög tid att stoppa fortsatta detaljregleringar av hushållens och företagens krediter. Befintliga regleringar behöver ses över och Finansinspektionen behöver få styrning, via regleringsbrevet, att prioritera och fokusera på den finansiella stabiliteten.

Avslutningsvis vill jag önska er alla en glad påsk!

Hans Lindberg
vd, Svenska Bankföreningen

Bankfokus ges ut av
Svenska Bankföreningen.

Det publiceras på www.swedishbankers.se
i pdf-format och skickas även med
e-post till prenumeranter.

Svenska Bankföreningen,
Box 7603, 103 94 Stockholm

08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Ansvarig utgivare:
Lena Barkman 08-453 44 48

Redaktion:
Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09

Form/produktion: Luxlucid

Omslagsfoto: Håkan Flank

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

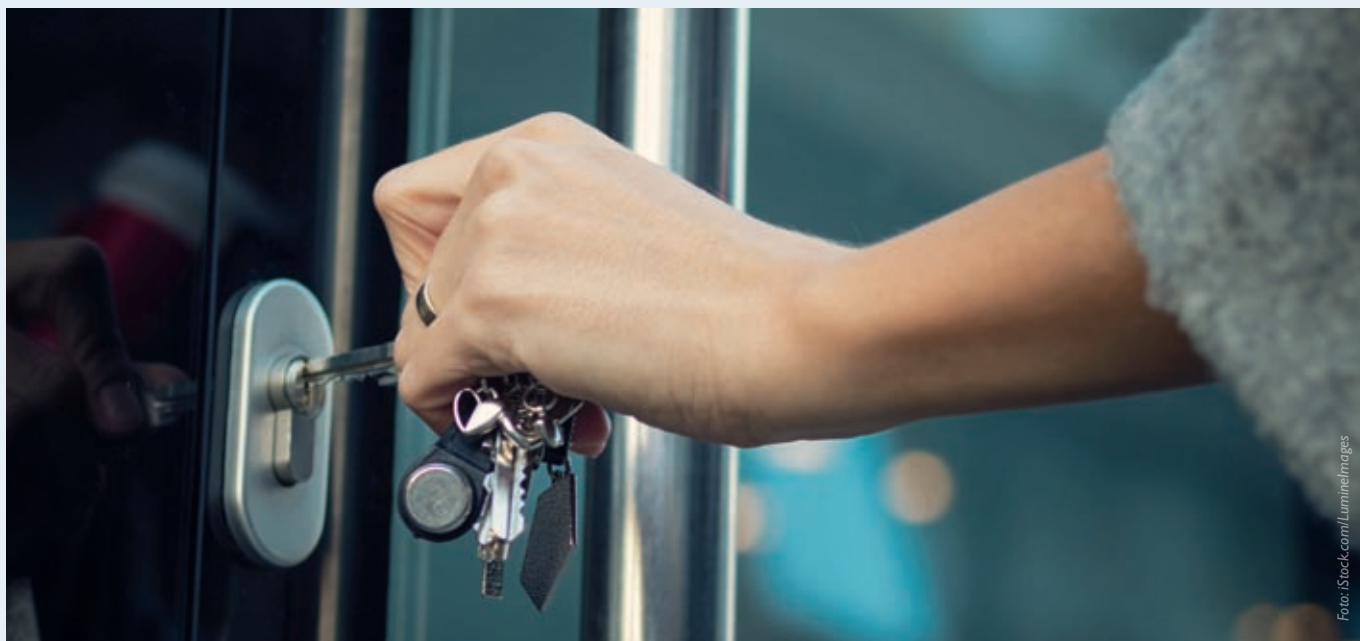

Foto: iStock.com/LummeImoges

Nu lanseras Tambur – portalen för smartare bostadstillträden

Under våren är det dags för lansering av Tambur, en portal för smartare tillträden vid bostadsaffärer. Banker, mäklare och inte minst bostadskunderna gynnas av kortare handläggningstid.

■ – Alla som har gjort en bostadsaffär vet att det är en hel del dokumentation och processer som parterna ska ta sig igenom innan allt är klart. För ett par år sedan väcktes en idé i Bankföreningen om att utveckla en lösning för att förenkla och digitalisera detta flöde, säger Henrik Bergman, biträdande avdelningschef för finansiell infrastruktur på Bankföreningen och ansvarig för bankgemensamma projekt.

Åtta bolånebanker startade ett projekt med Bankföreningen som samordnare för att sammanställa behov och ställa krav på det som skulle utvecklas. Kontakter togs för att involvera Fastighetsmäklarförbundet och Mäklarsamfundet. Ett avtal tecknades med UC om att utveckla och sköta driften av den tekniska plattformen samt tjänsterna. Nyligen testades Tambur i pilotdrift mellan banker och mäklare, och i vår lanseras den första versionen för skarp drift med riktiga transaktioner.

Genom Tamburportalen får banker och mäklare ett verksamhetsstöd för tillträden till privatbostäder i form av en webbapplikation för bankernas handläggare, och en webbapplikation för fastighetsmäklare. Mäklare som hanterar större volymer transaktioner är vanligen anslutna till ett mäklarsystem, och därför utvecklas även ett API för integration av mäklarsystemen till portalen. ▶▶

TAMBUR:

- Portalen lanseras under våren 2018
- 150 000 bostadstillträden årligen berörs
- 7 000 registrerade mäklare, 9 000 mäklarassistenter och 26 000 banktjänstemän kommer att ha åtkomst till tjänsten
- Åtta bolånebanker står bakom: Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SBAB, SEB, Skandia och Swedbank. Tjänsten kommer även öppnas för andra aktörer efter lansering
- UC levererar utveckling och drift av tjänsten på den tekniska plattformen
- Två mäklarorganisationer står bakom tjänsten: Fastighetsmäklarförbundet och Mäklarsamfundet
- Mäklarsystemleverantörer som avser att integreras med Tambur är: Vitec, FasIT, Fasad, Mspec, Hemverket med flera
- API står för Application Programming Interface, och är ett slags gränssnitt

I Tambur samlas den information som banker och mäklare måste utbyta inför tillträdet, till exempel kontrakt, uppgifter för lån och betalning. Hög säkerhet och spårbarhet är nyckelfunktioner för hanteringen av de konfidentiella uppgifterna. För identifieringen av mäklare och assistenter används BankID.

Henrik Bergman
biträdande
avdelningschef för
finansiell infrastruktur
på Bankföreningen

– Inom ramen för vårt arbete med digital förnyelse söker Bankföreningen aktivt efter möjligheter att skapa ökad nytta och förenkla processer för bankerna och deras kunder, säger Henrik Bergman på Bankföreningen.

De förenklade och uppsnabbade processerna hos banker och mäklare skapar givetvis även nytta och mervärde för kunderna – köpare och säljare – vid en bostadsaffär. Målbilden är att hela processen för ett bostadstillträde ska kunna kortas ned till under en halvtimme med den nya funktionaliteten.

– Det är ett stort antal personer hos bankerna, konsulter och leverantören som arbetat hårt och länge för att detta ska bli verklighet. Nu startar resan för att lägga om processerna hos mäklare och banker till det nya flödet, och successivt ansluta fler parter till Tambur, säger Henrik Bergman.

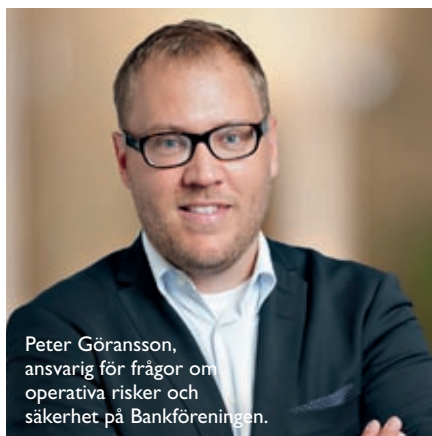
Tambur kommer att vara öppet för anslutning för alla intresserade banker och mäklare. Plattformen erbjuder även möjligheter att med tiden utveckla ytterligare tjänster.

Start för Polisens e-tjänst för giltighetskontroll av id-handlingar

I januari lanserades Polisens e-tjänst för giltighetskontroll efter att ha testats på ett antal bankkontor under hösten. Här kan den som arbetar på bank göra en kontroll av giltighet av svenska pass och nationella id-kort utfärdade av Polismyndigheten.

■ E-tjänsten ersätter helt och hållet processen med att banktjänstemannen ringer Polisens växel.

– Det här är den största förändringen på många år när det gäller giltighetskontroll av id-handlingar i Sverige. Förra året fick Polisens växel ta emot 186 000 telefonsamtal från bankerna för att kontrollera nationella id-kort och pass, så förändringen är välkommen. För banken innebär e-tjänsten att processen att validera den utfärdade id-handlingen snabbas upp, att spårbarheten förbättras och att säkerheten stärks. Polisen har lagt ned stora resurser på att bygga en säker e-tjänst med hög tillgänglighet, säger Peter Göransson på Bankföreningen.

Peter Göransson,
ansvarig för frågor om
operativa risker och
säkerhet på Bankföreningen.

Foto: Polisen

FAKTA

- Polisens e-tjänst för giltighetskontroll av svenska pass och nationella id-kort heter eGID
- Länken till tjänsten finns på Polisens hemsida www.polisen.se
- Det är Polisens första dubbelriktade e-tjänst

Bankföreningen, som länge har arbetat för att förmå utfärdare att ta större ansvar för sina id-handlingar, arbetar nu vidare för att de andra statliga utfärdarna (Skatteverket och Transportstyrelsen) antingen tillhandahåller liknande e-tjänster för sina utfärdade id-handlingar eller kopplar upp sig mot Polisens infrastruktur för giltighetskontroll av id-handlingar.

– Om Polisen i framtiden ska kunna axla huvudansvaret för all identifiering i Sverige, så är en e-tjänst för giltighetskontroll en nödvändig bottenplatta, säger Peter Göransson.

Vid sidan av frågan om verifiering av id-handlingar pågår en statlig id-kortsutredning. Utredningen ska bland annat föreslå hur antalet identitetshandlingar och utfärdare ska begränsas, och föreslå hur verifieringen av äktheten och giltigheten av identitetshandlingar kan förbättras.

Samordning av projekt för framtida betalinfrastruktur i Sverige och Norden

Bankföreningen ska verka för att underlätta samordningen av projektet för ny betalinfrastruktur i Sverige med initiativet till harmoniserade regelverk och betaltjänster i Norden, som nyligen annonserats.

■ På Bankföreningen startade för flera år sedan en förstudie av hur den svenska betalinstrukturen ska kunna moderniseras för ännu mer effektiva betaltjänster och ökad kundnytta. En målbild har ställts upp där huvudinriktningen är att betalregelverken framöver ska baseras på den internationella formatstandarden ISO 20022 samt övriga regler som etablerats för eurobetalningar inom Single Euro Payment Area, SEPA. Svenska regler och överenskommelser som sedan tidigare ligger till grund för en effektiv och väl fungerande betalningsmarknad ska bevaras. Det gäller till exempel rutiner för lönebetalningar, pensioner, misstagsbetalningar och liknande.

Svenskt projekt startade

Under hösten 2017 konkretiserades förstudien i ett regelrätt projekt som ska arbeta fram förslag till nya regelverk. I projektet finns sju aktiva banker och därutöver drygt 20 samverkansbanker.

I början av februari i år presenterades ett annat initiativ då en grupp

Jenny Winther, vd för Betalningsregelverk i Sverige AB

nordiska banker la fram en vision om harmoniserade regelverk och tjänster för betalningar i Norden. Målet är att skapa världens första betalområde för nationella och gränsöverskridande betalningar i flera valutor.

– Vi ser mycket positivt på initiativet som de sju nordiska bankerna har presenterat. Deras målbild stämmer väl överens med de steg som redan tagits nationellt på de nordiska marknaderna mot moderna regelverk baserade på internationella standarder, och vi

ser goda möjligheter till att detta kan samordnas på ett bra sätt, säger Henrik Bergman, biträdande avdelningschef för avdelningen Finansiell infrastruktur på Bankföreningen och styrgruppsordförande för det svenska betalinfrastrukturprojektet.

Nya regelverk

Det svenska projektet har kommit en bra bit på väg med sitt arbete. Det har inriktats bland annat på nya regelverk för svenska konto-till-kontoöverföringar och konto-till-kontoöverföringar i realtid, samt utredningar om mottagarinitierade transaktioner (som autogiro, e-faktura) och värdeaviver.

– Projektet har flutit på mycket bra och enligt plan. Det vi arbetat fram kommer att vara av stort värde, dels som underlag för omställningen från gammalt till nytt på den svenska marknaden, dels som bidrag till arbetet med det nordiska betalinfrastrukturprojektet, säger Jenny Winther, vd för Bankföreningens dotterbolag Betalningsregelverk i Sverige AB, som driver det svenska införandeprojektet.

De genomgripande planerna för förändringar i betalinstrukturen berör inte bara alla banker och betalinstitut, utan även alla andra intressenter inom betalningsområdet såsom myndigheter, clearinghus, programvaruleverantörer och så småningom alla kunder som skickar och tar emot betalningar.

Överenskommelser har träffats om att samordna arbetet mellan de nordiska och svenska betalinfrastrukturprojekten. Bankföreningen har i uppdrag att arbeta för att samordningen kan genomföras på bästa sätt, på såväl svensk som nordisk nivå.

BANKERNA I PROJEKTEN:

- Sverige: Bankerna som är aktiva i projektet för ny svensk betalningsinfrastruktur är Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SEB, Skandiabanken och Swedbank. Dessutom finns drygt 20 samverkansbanker som löpande får information och lämnar synpunkter.
- Norden: De sju nordiska bankerna som gått samman för ett nordiskt betalområde är Danske Bank, DNB, Handelsbanken, Nordea, OP Financial Group, SEB och Swedbank.

Jämförelse av bankvinster 2017

De fyra stora svenska bankernas lönsamhet 2017 var, liksom föregående år, något lägre än snittet för de mest omsatta företagen på Stockholmsbörsen. Bankernas lönsamhet minskade dessutom något till följd av högre kapitalisering och minskade vinster totalt sett.

■ Varje år gör Bankföreningen en sammanställning över hur lönsamheten ser ut för bankerna jämfört med andra stora företag på Stockholmsbörsen. Avkastningen på eget kapital jämförs för de mest omsatta företagen, OMXS30*.

Att säga att lönsamheten i ett företag bara skulle avspeglas i avkastningen på kapitalet är visserligen en betydande förenkling. Det är dock ett sätt att mäta lönsamheten i börsnoterade företag som möjliggör jämförelser mellan företag i olika branscher.

Överlag var lönsamheten god bland de undersökta företagen. Ericsson hade dock ett svagt år med en förlust på 35 miljarder kronor, vilket drog ned genomsnittet. Den genomsnittliga avkastningen på eget kapital för alla företag var 12 procent under 2017, vilket kan jämföras med 13,2 procent året före.

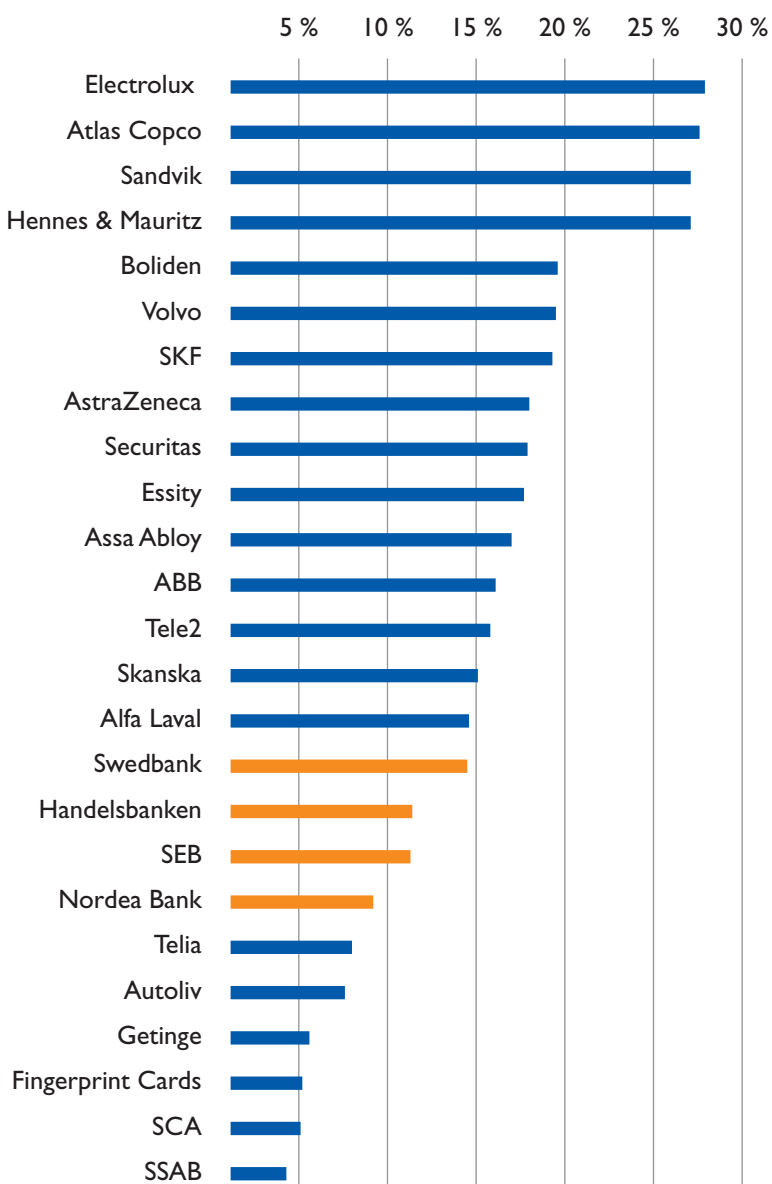
De fyra bankerna på OMXS30 redovisar en genomsnittlig avkastning på 11 procent, vilket är 0,4 procentenheter lägre än förra året. Orsaken till att bankernas avkastning på eget kapital har försämrats är att de har ökat sin kapitalisering, samtidigt som vinsten har minskat totalt sett för gruppen.

Avkastningen för övriga företag i jämförelsen var i genomsnitt 12,6 procent; en nedgång med 1,7 procentenheter jämfört med förra året. Om man räknar bort Ericsson skulle den genomsnittliga avkastningen för övriga företag dock ha varit 17,1 procent 2017.

I diagrammet visas avkastningen på eget kapital för de företag som ingår i Bankföreningens jämförelse.

* Två investmentbolag, Kinnevik och Investor, har plockats bort i jämförelsen då deras vinster huvudsakligen är ett resultat av de andra företagens börsutveckling.

Företagens avkastning på eget kapital 2017

Anmärkning: Swedish Match har negativt eget kapital och Ericsson har negativ avkastning (minus 35 procent). De båda företagen visas därför inte i diagrammet, men båda ingår i beräkningarna i texten.

Källa: Money.net

Hårdast stresstest för svenska banker

I år genomför Eba, Europeiska bankmyndigheten, återigen stresstester av Europas största banker, och återigen ska de svenska bankerna utsättas för värre prövningar än alla andra banker.

■ För att testa bankernas motståndskraft simuleras en stor ekonomisk kris. För varje EU-land fastställer den europeiska systemrisknämnden, ESRB, det scenario som bankerna ska utsättas för. Scenariot innebär bland annat fallande BNP, ökande arbetslöshet och fallande bostadspriser, men i olika grad för olika länder. Resultatet av testet presenteras i november 2018.

Liksom vid tidigare stresstester har Sverige det allra tuffaste scenariot. Till exempel antas att priserna på svenska bostäder faller med 49,4 procent, jämfört med EU-snittet på 19,1 procent. BNP antas falla med 10,4 procent i Sverige jämfört med EU:s 2,7 procent.

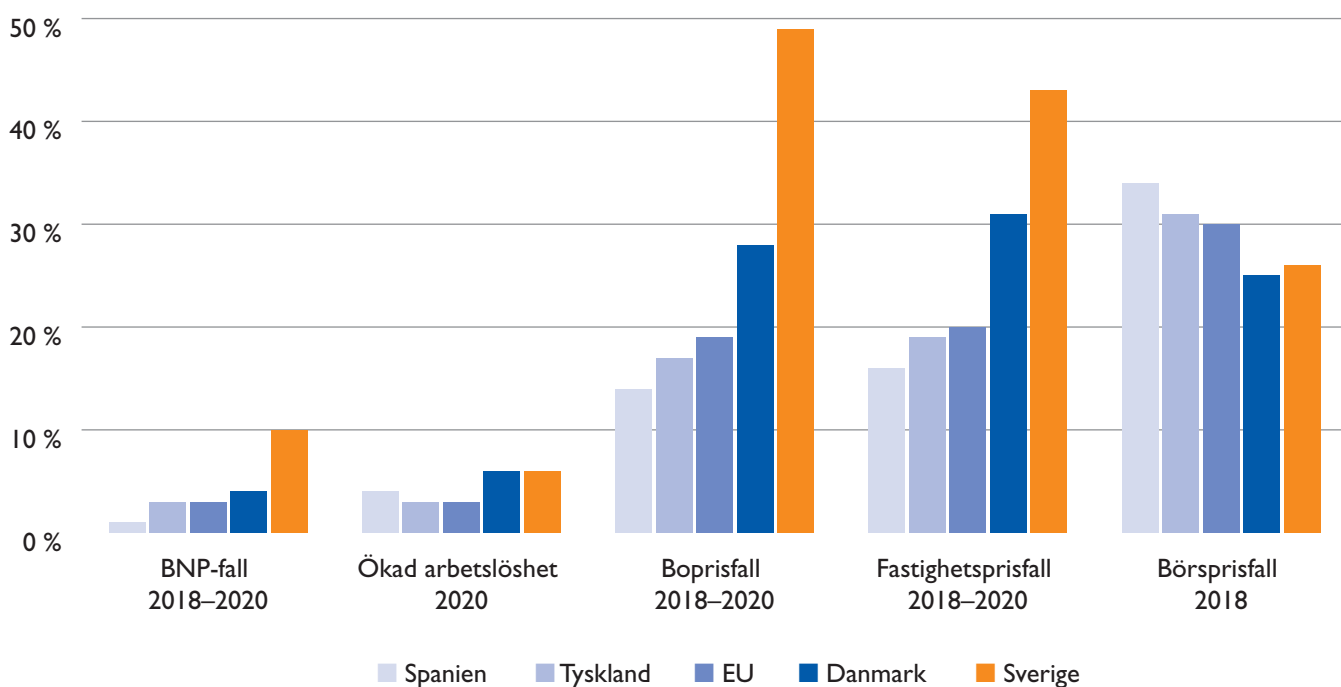
Scenariot innebär sammantaget en svårare kris än vad Sverige genomled under 90-talet.

Senast Eba genomförde stresstestet var 2016. Då kom de svenska bankerna ut bäst i Europa, trots att krisscenariot även då var allvarligare än för andra banker.

– Det är bra att man på europeisk nivå gör stresstester av bankerna. När resultatet presenteras i höst är det dock viktigt att ha i åtanke att de svenska bankerna utsätts för väsentligt tuffare påfrestningar än andra banker i EU, säger Bankföreningens vd Hans Lindberg.

Scenarier i Ebas stresstest 2018

Figuren visar scenarier som bankerna ska simulera för olika EU-länder i Ebas stresstest. Sveriges scenario utmärker sig som allvarligare än något annat lands.

Källa: ESRB, European Systemic Risk Board

Det här är Basel 4

Under flera års tid har Baselkommittén arbetat med det som officiellt kallas för färdigställandet av Basel 3, men som allmänt har kommit att benämnas Basel 4 eftersom förändringarna är så pass genomgripande. Strax före jul kunde kommittén enas om det slutliga regelverket vilket innebär att det nu finns en komplett global standard för bankers kapitaltäckning.

■ Enligt överenskommelsen i Baselkommittén ska reglerna träda i kraft senast 1 januari 2022, med undantag för det så kallade kapitalgolvet som fasas in över en femårsperiod till år 2027. För att reglerna ska gälla för svenska banker krävs dock en EU-implementering, det vill säga att de förordningar och direktiv som styr kapitaltäckningskraven i EU revideras.

Här är de huvudsakliga byggstenarna i Basel 4.

Nya schablonmetoder för kreditrisk

Schablonmetoderna för kreditrisk används huvudsakligen av små och medelstora banker. Som namnet anger innebär metoderna att en bank använder sig av schabloniserade riskvikter istället för att beräkna riskvikterna själva med så kallade interna modeller.

En nyhet i Basel 4 är att schablonmetoderna ska utgöra grund för ett kapitalgolv (se nästa sida).

De schabloniserade riskvikterna har gjorts mer riskkänsliga, bland annat eftersom de enligt de nya Baselreglerna ska utgöra grund för kapitalgolvet. Ett exempel är att riskvikten för bostadslån ändrats från en enhetlig nivå på 35 procent till en differentierad riskvikt beroende på bostadens belåningsgrad. Om belåningsgraden exempelvis är mellan 50 och 60 procent blir riskvikten 25 procent. Om den är mellan 80 och 90 procent blir riskvikten 40 procent.

För utlåning till företag finns en differentierad, ratingbaserad riskviktsskala för de företag som har rating, det vill säga kreditvärderas av institut som S&P och Moody's. Övriga företag får i normalfallet en enhetlig riskvikt på 100 procent med undantag för små- och medelstora företag som får en riskvikt på 85 procent.

Till skillnad mot nuvarande Baselregler får exponeringar mot säkerställda obligationer en särskild, och mer förmånlig, behandling.

Begränsningar för användning av interna modeller

För kreditrisker mot stora företag och banker tillåts inte längre de mest avancerade av de interna modellerna. Det innebär att enbart sannolikheten för fallissemang får skattas med interna modeller. Övriga parametrar fastställs i regelverket.

För flera riskklasser införs "golv" för de parametrar som skattas med interna modeller, så kallade "input floors".

Foto: BIS

Förändringar för beräkning av operativ risk och marknadsrisk

Ett helt nytt regelverk för marknadsrisk (Fundamental Review of the Trading Book) är redan beslutat. En ny schablonmetod utgör golv för tillämpningen av den interna modellen.

För operativ risk (risken för brand, bedrägerier etc) ersätts den nuvarande avancerade metoden (AMA) samt de olika schablonmetoderna av en ny förenklad metod som ska användas av alla banker.

Den operativa risken mäts i den nya metoden genom två huvudsakliga komponenter: storleken på bankens intäkter samt de historiska operativa förlusterna.

Kapitalgolv och bruttosoliditetskrav

Ett nytt kapitalgolv, ett så kallat "output floor", införs för banker som använder interna modeller.

Golvet innebär att ett kapitalkrav måste uppfyllas baserat på det högsta av de samlade riskvägda tillgångarna beräknat med interna modeller eller beräknat utifrån ett golv satt till 72,5 procent av vad som följer av de nya schablonmetoderna.

Bruttosoliditetskravet – det vill säga kravet på kapital i förhållande bankens totala tillgångar, även kallat leverage ratio – fastställs, i enlighet med vad som tidigare kommunicerats, till 3 procent. De banker som klassas som globalt systemviktiga får högre krav än övriga banker.

Finanspolisen ska få direktåtkomst till uppgifter om bankkonton

Nationella finansunderrättelseenheter, som Finanspolisen, ska få direktåtkomst till uppgifter om bankkonton, enligt ändringar i penningtvättsdirektivet som snart beslutas. Det kan till exempel ske genom att statliga bank- och betalkontoregister sätts upp. Nu utreds hur ändringarna ska införas i Sverige.

■ Det fjärde penningtvättsdirektivet antogs i maj 2015 och hann inte träda i kraft förrän händelser i omvärlden visade att det finns ytterligare behov av att stärka det europeiska ramverket för bekämpning av penningtvätt och terrorismfinansiering. I december 2017 enades EU om ett antal ändringar i direktivet.

En av ändringarna är kravet på att medlemsstaterna ska sätta upp centrala bank- och betalkontoregister eller någon annan form av mekanism, såsom ett API, som ger nationella finansunderrättelseenheter direkt tillgång till uppgifter om kontot, innehavaren, eventuella fullmaktshavare och annat. Motsvarande uppgifter ska också lämnas om bankfack. Som bakgrund uppges att brottsutredningen av terrordåden i Paris i november 2015 hade underlättats av tillgång till sådana uppgifter från belgiska bankkonton.

Många EU-länder har redan kontoregister eller någon form av teknisk lösning som ger finansunderrättelseenheten direkt tillgång till uppgifterna. I Sverige saknas detta och Finanspolisen hämtar istället in uppgifterna vid behov, genom att ställa förfrågningar till bankerna.

Stark banksekretess

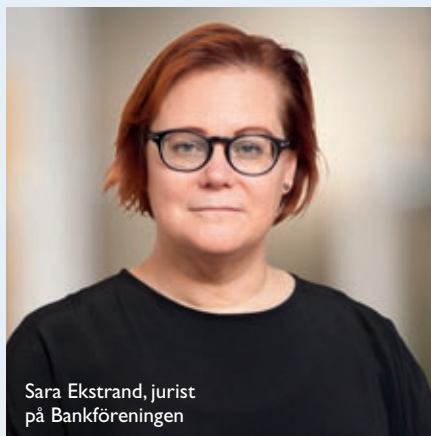
Uppgifterna om var en person eller ett företag är bankkund omfattas av banksekretessen, som är mycket stark. Banken måste ha lagstöd för att bryta mot sekretessen och lämna ut uppgifterna, och vid en förfrågan från en brottsutredande myndighet måste banken därför göra en sekretessprövning i varje enskilt fall för att avgöra om uppgifter kan lämnas ut. I och med de kommande reglerna försvinner bankens ansvar och kontroll över detta.

En utredning ska lämna förslag på hur ändringarna i penningtvättsdirektivet ska genomföras i Sverige. Penningtvättsdirektivet är ett så kallat minimidirektiv, vilket innebär att medlemsländer kan välja att ställa högre krav än vad som

står i direktivet. I den svenska utredningens uppdrag ingår att se om de svenska kraven ska vara högre. Direktåtkomst skulle också kunna ges till fler myndigheter än Finanspolisen.

– Myndigheternas behov av uppgifter måste vägas mot det integritetsintrång det innebär för bankkunderna och de viktiga säkerhetsaspekter som finns. Uppgifter om en

persons eller ett företags konton är mycket känsliga uppgifter. Det skulle kunna få förödande konsekvenser om uppgifterna missbrukas, hackas, läcks eller på annat sätt kommer i orätta händer, säger Sara Ekstrand, jurist på Bankföreningen och expert i utredningen.

Sara Ekstrand, jurist på Bankföreningen

Tung rapporteringsbörda

Sara Ekstrand påpekar dessutom att även om man väljer att begränsa antalet uppgifter innebär en mekanism för uppgifter om bank- och betalkonton en tung arbetsbörda för bankerna, ovanpå en rapporteringsbörda som redan är tung.

Andra ändringar i direktivet omfattar en utvidgning av direktivet till att gälla även växlingsplattformar för virtuella valutor, vissa skatterelaterade tjänster och handel med konst, att sänka högsta tillåtna gränsvärde för transaktioner för vissa förbetalda instrument och att fördjupa samarbetet mellan tillsynsmyndigheter.

API: Application Programming Interface, ett slags gränssnitt

Kod för ansvarsfull kreditgivning värnar om konsumenterna

Bankföreningen och medlemsbankerna inför en kod för ansvarsfull kreditgivning på konsumentkreditmarknaden. Detta för att värna om konsumenterna och verka för ett ökat förtroende för kreditmarknaden. Förhoppningen är att fler kreditgivare än Bankföreningens medlemmar ska följa efter.

■ Krediter är viktiga för att få samhället att fungera. De ger konsumenter möjlighet att göra större investeringar som att köpa bil eller bostad, och hjälper konsumenter att klara plötsliga utgifter för att till exempel laga en trasig värmepanna. Med ett lån kan kostnaden fördelas över tid.

– Men att låna ut pengar innebär också ett ansvar. Under senare år har man kunnat läsa i tidningarna om dyra snabblån med komplicerad avgiftsstruktur, påstridiga kreditförmedlare med tveksamma säljmetoder och kreditavtal som konsumenten inte förstår konsekvenserna av. Det är oroande om förtroendet för kreditmarknaden sjunker i och med de problem som myndigheter och andra pekat på under

Anders Dölling, jurist med ansvar för konsumentfrågor på Bankföreningen

senare år. Det är också allvarligt att enskilda konsumenter hamnar i en situation med överskuldsättning, säger Anders Dölling, jurist specialiserad på konsumentfrågor på Bankföreningen.

Koden för ansvarsfull kreditgivning som Bankföreningen har tagit initiativ till syftar till att innebörden av kreditavtalet som banken ingår med kunden ska vara tydlig. Kreditprocessen ska vara transparent, det ska vara lätt att förstå vad krediten kostar och krediter ska inte heller marknadsföras på ett påträngande sätt.

– Bankerna har visat stort engagemang i arbetet med att ta fram koden. Det känns bra att vi kan gå före och bidra till god sed på konsumentkreditmarknaden. Förhoppningsvis följer andra kreditgivare efter, säger Anders Dölling.

I den nya koden görs också flera åtgärden vad gäller utformningen av fakturor. Bland annat ska konsumenten, till exempel vid en kontokredit, kunna välja belopp att betala utan att lägsta belopp är ifyllt i förväg. Delbetalning ska inte lyftas fram på ett orimligt sätt i förhållande till att betala hela skulden. Konsumenten ska inte, genom att råka betala fel belopp, riskera hamna i kreditavtal som han eller hon inte avsåg.

Väljer kunden fakturabetalning i samband med ett köp ska betalningsalternativet delbetalning på fakturan erbjudas endast för belopp högre än 200 kronor. Det bidrar till att konsumenter inte tar lån avseende små belopp.

De banker som använder sig av kreditförmedlare kommer i sina avtal att skriva in att kreditförmedlingen sker på ett etiskt godtagbart sätt och att marknadsföringen följer gällande rätt. Vid upprepade indikationer på att tveksamma säljmetoder förekommer inleds en dialog med förmedlaren, och ytterst sägs avtalet upp.

”Något som är speciellt för Sverige är att många bolag noteras på börsen eller utnyttjar kapitalmarknaden för att dra in finansiering. Det enda europeiska land som liknar Sverige där är England.”

Jan Olsson, Deutsche Banks Nordenchef och representant för de utländska bankerna i Bankföreningens styrelse

En kosmopolit i Bankföreningens styrelse

Norden och Sverige är en viktig marknad i Europa för stora företagsaffärer. Många utländska banker har kommit till Stockholm för att vara med och dela på den kakan. Jan Olsson, Deutsche Banks Nordenchef och representant för de utländska bankerna i Bankföreningens styrelse, ser en dynamisk marknad med stark konkurrens.

■ När man pratar med Jan Olsson dyker ordet internationell upp i var och varannan mening: internationella företag, internationella banker, internationella betalningar, internationella företagsaffärer, internationella kapitalmarknader. Om det i svenska medier ofta verkar som om bankernas uppgift bara är att tillhandahålla bolån och kontanter, så står det i samtal med Jan Olsson klart att det finns en betydelsefull del av bankverksamheten som är – just det – internationell. Även i Sverige.

I Sverige finns 30 utländska banker och många av dem har en internationell profil. Precis som Jan Olsson själv, som med sin uppväxt i elva länder är en äkta kosmopolit med många resdagar, och familjen utspridd över världen. Deutsche Bank har han dock varit trogen i 30 år.

Deutsche Banks svenska filial med 50-talet anställda huserar ovanpå Moodgallerian i centrala Stockholm. De flesta där arbetar med kunder, framför allt med att sälja internationella produkter åt stora nordiska företag.

Ni väljer att satsa i Norden och Sverige, och ökar antalet anställda. Varför gör ni det?

– Norden är en viktig plats att vara på för internationella banker, eftersom ungefär 10 procent av den europeiska marknaden för större affärer finns här. Och Stockholm är viktigast i Norden, eftersom svenska bolag står för 40 procent av de nordiska affärerna, säger Jan Olsson.

När sådana företag gör affärer kan de vara mycket stora. Det rör sig om internationella betalningar, finansiering och kapitalförvaltning, men även att sätta företag på börsen eller hjälpa till vid företagsförvärv och sammanslagningar. Vid de största företagsaffärerna, särskilt lån, går ofta flera banker samman för att dela på risken; ibland så många som 10 stora nordiska och internationella banker.

– Något som är speciellt för Sverige är att många bolag noteras på börsen varje år, eller utnyttjar kapitalmarknaden för att dra in finansiering på andra sätt. Den marknaden

är rätt stor i Sverige jämfört med övriga Europa. Det enda europeiska landet som liknar Sverige är England.

Vad har du för syn på den svenska bankmarknaden i övrigt?

– Först och främst är det ett enormt modernt banksystem. Allt fungerar mycket väl, faktiskt bättre än i många andra länder. Allt är ganska enkelt och mycket sker elektroniskt här.

– Det andra är att Sverige har mycket välkapitaliserade banker. Det svenska bankväsendet är sunt och fungerade som helhet mycket bra under finanskrisen 2008.

Jan Olsson ser inte några särskilda trösklar för utländska banker att etablera sig i Sverige. Filialer, som Deutsche Bank, följer först och främst hemlandets lagar, vad gäller exempelvis kapitalkrav. De övervakas huvudsakligen av hemlandets tillsynsmyndighet. I Deutsche Banks fall av ECB, eftersom Tyskland är med i bankunionen. Finansinspektionen har dock också ett visst tillsynsansvar.

Utländska filialer måste även följa vissa svenska lagar, inom exempelvis arbetsrätt, penningtvätt och konsumenträtt. Det finns dessutom mer eller mindre uttalade etiska regler att följa, påpekar Jan Olsson, och där kan det skilja sig åt mellan länderna. Den svenska etiken kännetecknas enligt honom, av öppenhet och tillgänglighet vad gäller information, både från företagens och myndigheternas sida.

Hur ser du på konkurrensen på svenska bankmarknaden?

– Den är enormt stark. Vi internationella banker ser ju mest till kapitalmarknaden. Den är oerhört effektiv i Norden. Det finns både internationella och svenska banker som är mycket, mycket starka och därför tuffa konkurrenter.

Är marknaden mättad eller finns det fortfarande rum för fler?

– Det finns alltid nya möjligheter. Idéerna och kreativiteten driver alltid bankmarknaden. Mättad – det kunde man ha sagt för 100 år sedan. Man måste alltid tänka: Vart går våra kunder? Vad vill de ha för produkter? Kunderna driver utvecklingen. Så bankerna kommer aldrig att försvinna. Eller de finansiella instituten, som jag föredrar att kalla dem. Begreppet bank är gammalt. Det är ju enormt många institut som kommer upp här i Sverige: iZettle, Klarna; det är inte traditionella banker. Och du har de internationella finansiella institutionerna som kommer till Sverige,

Jan Olsson

Roll: Nordenchef på Deutsche Bank, representant för de utländska bankerna i Bankföreningens styrelse, ordförande för Foreign Bankers' Association, ordförande för Svenska Handelskammaren i London.

Bakgrund: I Deutsche Bank sedan 30 år. Har mestadels arbetat med företagsaffärer, men började som ledningsassistent i Frankfurt. Arbetade första gången med Skandinavien 1994, bland annat med rekonstruktionen av Nordbanken. Ekonomistudier på Pomona College och Wharton i USA samt London School of Economics.

Uppväxt: I en kosmopolitisk familj, och bodde som barn i elva olika länder, mest i Schweiz, Tyskland, Italien, USA och England, men också i Kenya, Indien och Indonesien. Kunde fem olika språk redan som barn; varav svenska talades inom familjen. Har dock knappt bott i Sverige.

Hemort: Jag är alltid hemma där jag är. Jag reser nästan varje dag.

Ungdomserfarenhet: Dörrförsäljare av symaskiner i Hägersten.

Råd: Alla borde välja den väg som kommer naturligt, annars kan det bli svårt. Man måste känna sig själv.

Personligt motto: "Ju hårdare jag jobbar, desto mer tur har jag." Du kan ha tur att få någonting gratis, det har hänt mig också, men generellt tror jag att ingenting är gratis.

asset management-firmor som Blackrock och så vidare, som är starka i Norden. Jag tror det är en enorm chans för Sverige och Norden att attrahera de här instituten.

Du representerar ju de utländska bankerna i Bankföreningens styrelse och är dessutom ordförande i Foreign Bankers' Association. Vilka särskilda intressen har ni?

– Att Stockholm är en attraktiv arbetsplats för internationella banker. Ett problem som inte relaterar till Bankföreningen är att hitta bostäder för internationell arbetskraft. Det är definitivt lättare i andra huvudstäder. Något som också är viktigt för de internationella bankerna och som jag tar upp i Bankföreningens styrelse då och då, är att marknaden är fri, öppen och konkurrensutsatt, särskilt kapitalmarknaden.

Även det allmänna bankklimatet i Sverige är betydelsefullt, anser Jan Olsson.

– Det är viktigt att ha lagar och förordningar som gynnar bankväsendet, till exempel att kapitalkraven och andra krav som regeringen ställer på bankerna är inom det rimliga.

Som filial påverkas ni inte av de svenska kapitalkraven.

Foto: Håkan Flank

– Nej, men svenska banker gör det. Sverige har ett mycket, mycket starkt banksystem. Jag har stor erfarenhet internationellt och jag skulle säga att Sverige ligger i toppen av världen i kategorin sunt banksystem. Min personliga mening är att svenska banker inte behöver ha högre krav än andra europeiska banker.

Deutsche Bank har en stor verksamhet i Storbritannien med nästan 10 000 medarbetare. Hur påverkas ni av brexit?

– Just nu har vi naturligtvis en stor grupp inom banken som tänker på brexit dagligen. Inga beslut har fattats åt ena eller andra hållet, eftersom ingen ju vet precis vad brexit kommer att innebära. Det är en politisk diskussion just nu och vi ska göra affärer. Vi kommer att vara etablerade där kunden vill se oss.

Som Nordenchef är Jan Olsson själv stationerad i London.

– Man får se hur det blir i framtiden, om personer som jag ska vara i England eller inte. Men vi har nyligen bestämt oss för att flytta Londonkontoret till nya lokaler. London har varit viktigt, och London kommer att fortsätta vara viktigt i framtiden också, på ett eller annat sätt, oavsett vad som händer med brexit. Storbritannien har en mycket avancerad kapitalmarknad, med intressanta regler och produkter. Det är synd om Storbritanniens röst försvinner. På något sätt måste den rösten naturligtvis fortsätta.

– Helt klart är att ett kontor som Stockholm blir viktigare i den här diskussionen. Därför att Stockholm är så internationellt, det finns så många bolag, och vi vill vara nära kunden. Och tittar du på kapitalmarknaden så liknar den mycket den i England; öppen och effektiv.

FAKTA DEUTSCHE BANK

- Nästan 100 000 anställda totalt, spridda över alla världsdelar.
- Huvudsäte i Frankfurt. Koncernchef John Cryan.
- Tysklands största bank med 50 000 anställda. Universalbank på tyska marknaden.
- I Sverige sedan 1995. 50 anställda men fler är på gång. Inriktningen är internationella tjänster för stora internationella företag baserade i Sverige.
- Nästan 10 000 anställda i London. Även stort kontor i New York.

Inga lagförslag om gröna obligationer

Regeringens utredning om gröna obligationer har kommit fram till slutsatsen att det inte finns något behov av lagar eller lagändringar, eftersom marknadens självreglering fungerar väl. I och med att marknaden är internationell bör eventuella lagregleringar ske lägst på EU-nivå.

■ Finansieringsbehoven av investeringar för att nå klimatmålen i Parisavtalet är stora. Så kallat gröna obligationer, det vill säga obligationer som ges ut för att finansiera miljövänliga projekt, skulle kunna vara en finansieringskälla, men står i dagsläget för mindre än en procent av det samlade värdet på alla utgivna obligationer. Regeringen vill främja marknaden för gröna obligationer och tillsatte 2016 en utredning. I januari 2018 kom den med sitt betänkande.

Där konstateras att en del av de frågeställningar som utredningen uppmärksammar tas omhand av den reglering som införts efter finanskrisen och som börjar tillämpas de närmaste åren. Dessutom har EU-kommissionen aviserat ett reformpaket för att främja investeringar inom ramen för kapitalmarknadsunionen i mars 2018. Regler kring gröna obligationer ska ingå i paketet.

Inga lagförslag ges alltså i den svenska utredningen, däremot läggs ett antal idéer fram. En är att titta på möjligheten att staten ska ge ut en grön obligation. En annan idé är att statligt ägda bolag ska ge ut dem.

Det finns även en idé att införa lägre kapitaltäckningskrav på gröna tillgångar, till exempel gröna bolån, i banker och försäkringsbolag.

– Utredningen har inte haft tillräckligt med tid på sig för att utreda det här komplexa området. Många av förslagen är därför endast halvfärdiga.

Regeringen har sett utredningen som ett startskott till ett vidare arbete om hur omställningen till en mer hållbar ekonomi ska gå till. Finansieringen av omställningen handlar om så mycket mer än bara gröna obligationer, säger Jonny Sylvén, Bankföreningens representant i utredningen.

Synpunkter på utredningen ska lämnas senast i april. Bankföreningen avser att yttra sig.

Jonny Sylvén,
kanslichef för ASCB,
Association of Swedish
Covered Bond issuers

HÅLLBARA FINANSER I EU:

EU har nu också släppt en action plan med fokus på hållbara finanser. Den sätter ytterligare fokus på Parismålet och hur den finansiella sektorn ska bidra till klimatmålet.

Bankföreningen ska bidra till ISO-standard för hållbarhet

Två nya standarder inom området hållbara finanser håller på att utvecklas av den internationella standardiseringsorganisationen, ISO: Climate Finance och Green Bonds. Bankföreningen ska vara med och påverka utformningen genom den svenska standardiseringsorganisation SIS.

■ Standarden Climate Finance, ISO 14097, är tänkt att vara ett hjälpmedel för alla typer av finansiella organisationer när det gäller att göra bedömningar av kreditportföljers klimatrisker och hantera rapportering. Standarden Green Bonds, ISO 14030, riktar sig främst till aktörer som

emitterar obligationer. Standarden ska bland annat harmonisera terminologin och definitionerna kring vad en grön obligation är.

Den svenska standardiseringsorganisation SIS har etablerat en arbetsgrupp som ska vara med och påverka standardernas utformning och Bankföreningen har beslutat delta i arbetet.

– Hållbarhetsområdet är mycket betydelsefullt för våra medlemmar. De kan spela en viktig roll i utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle. Det är därför av stort värde att den svenska banksektorn får möjlighet att

vara med och påverka framförallt definitionerna kring gröna obligationer, men även delta i arbetet kring bedömningar om klimatrisker. Klimatrisker är för övrigt ett område som Bankföreningen och våra medlemmar ska arbeta med, i samråd med Finansinspektionen, under det närmaste året, säger Agneta Brandimarti, ansvarig för hållbarhetsfrågor på Bankföreningen.

Agneta Brandimarti, ansvarig för hållbarhetsfrågor på Bankföreningen

Foto: iStock.com/ehanssekota

Brexit

Ingen vet ännu hur en framtida relation mellan EU och Storbritannien post brexit kommer att se ut, eftersom förhandlingarna om det ännu inte har börjat. Förhandlingarna fram tills nu har handlat om utträdet samt om formerna för en övergångsperiod som är tänkt att fungera som en brygga till den framtida relationen. Oavsett vad som händer går Storbritannien ur EU den 29 mars 2019.

■ – Vi får många frågor om den framtida relationen, men det mesta är högst osäkert eftersom diskussionerna inte har kommit så långt än. Än så länge har det handlat om att säkra ett ordnat utträde och att få övergångsarrangemangen på plats, säger Mårten Wierup, ämnes-sakkunnig på EU-kansliet i statsrådsberedningen.

Förhandlingarna som pågått sedan februari i år gäller i praktiken om det blir ett "hårt" eller "mjukt" utträde, det vill säga om det blir en övergångsperiod eller inte efter den 29 mars 2019. Storbritannien vill ha en övergångsperiod på cirka två år, innan de verkliga post brexit-reglerna börja gälla. Se mer om det nedan.

Fram till utträdet i mars 2019 är Storbritannien fortfarande en fullvärdig medlem, med alla sina platser i Europaparlamentet och en EU-kommissionär.

Förhandlingarna om Storbritanniens utträde indelas i två etapper.

Etapp 1: utträdet, tre avgörande frågor

Den första etappen rör själva skilsmässan. I december 2017 konstaterades att tillräckliga framsteg nåtts, gällande de tre frågor som EU ansåg var särskilt viktiga och som måste vara lösta innan det var någon idé att gå vidare. Frågorna rörde Irlandsgränsen, medborgarliga rättigheter för EU-medborgare i Storbritannien respektive briter i EU, samt vad Storbritannien ska betala för att fullfölja sina åtaganden då landet lämnar EU.

Etapp 2: övergångsregler och ramverket för den framtida relationen

Under denna etapp förhandlas inledningsvis vad som ska gälla under en övergångsperiod, det vill säga från det att Storbritannien går ur EU den 29 mars 2019, till det att en ny relation har överenskommits, preliminärt den sista december 2020. En principöverenskommelse om en övergångsperiod nåddes den 19 mars.

Övergångsreglerna

EU:s ståndpunkt: 'stand still' eller status quo. Allt ska vara som nu (Storbritannien omfattas av alla EU-regler inklusive de lagar som antas och träder ikraft under övergångsperioden, rättigheter och ansvar, och är en del av EU:s inre marknad samt bidrar till den gemensamma budgeten) men är inte längre med och beslutar om framtida EU-angelägenheter. Övergångsreglerna har förhandlats som ett paket. "Det är inte görligt med en massa undantag på enskilda områden för ett arrangemang som bara ska gälla i två år", säger Mårten Wierup.

Storbritanniens ståndpunkt: Att döma av uttalanden av brexitminister David Davis och premiärminister Theresa May har den brittiska ståndpunkten varit i stort sett densamma som EU:s, men några skillnader har funnits. Bland annat har Storbritannien ansett att landet inte per automatik ska bindas av ny lagstiftning som träder ikraft under övergångsperioden. Storbritannien har också efterfrågat en möjlighet att förlänga övergångsperioden medan EU har förordat ett tydligt slutdatum. "Givet det svåra och polariserade politiska läget i Storbritannien var det mycket positivt att ståndpunkts-

skillnaderna kunde överbryggas, och att en överenskommelse om övergångsperioden kunde nås den 19 mars, bara fyra dagar innan toppmötet. Förhoppningsvis skickar det en lugnande signal till näringsliv och övriga intressenter”, säger Mårten Wierup.

Ramverk för den framtida relationen

Diskussioner om ramarna och villkoren för relationen efter 2020 väntas inledas under våren.

Slutliga förhandlingar om den framtida relationen

Efter att Storbritannien har lämnat EU den 29 mars 2019, börjar regelrätta förhandlingar om den framtida relationen efter övergångsperioden. Ett scenario som just nu verkar troligt med tanke på vad den brittiska regeringen sagt är att det blir någon form av frihandelsavtal mellan EU och Storbritannien. Det är också vad som diskuterats mellan EU:s medlemsstater inom ramen för förberedelserna för toppmötet den 23 mars. Det omnämns ibland som Kanadalösningen, det vill säga ett frihandelsavtal liknande det som Kanada har med EU, men anpassat till de brittisk-europeiska förhållandena.

En relation liknande den som Norge har med EU är i dagsläget inte aktuell. Norge är formellt en del av EU:s inre marknad, vilket innebär att landet är bundet av EU:s lagstiftning och bidrar till EU:s budget. Norge är dock inte med och beslutar om lagstiftning. ”Theresa May har varit tydlig med att Storbritannien inte vill vara en del av EU:s inre marknad eller tullunion. Om man kombinerar det med EU:s principer att inte tillåta 'cherry picking', det vill säga att Storbritannien skulle kunna välja bort någon eller några av EU:s fyra friheter (red: fri rörlighet för personer, tjänster, varor och kapital) eller specifika sektorer, då är man inne på någon form av frihandelsavtal”, konstaterar Mårten Wierup.

TIDPLAN

December 2017

Etapp I förhandlades klart.

Mars 2018

En principöverenskommelse om övergångsperioden mellan EU och Storbritannien nåddes den 19 mars. EU-toppmötet är den 23 mars.

Efter den 23 mars 2018

Diskussioner om ramverket för den framtida relationen, parallellt med fortsatta förhandlingar om utträdesavtal.

Oktober 2018

Utträdesavtalet, inklusive reglerna för en eventuell övergångsperiod, ska vara klart.

Förhoppningen är också att EU och Storbritannien i oktober ska ha nått en principöverenskommelse om ramarna och villkoren för den framtida relationen som i så fall manifesteras genom ett gemensamt uttalande.

Oktober 2018 till mars 2019

Utträdesavtalet godkänns i Europaparlamentet.

29 mars 2019

Storbritannien går ur EU. Övergångsperioden startar. Regelrätta förhandlingar om den framtida relationen kan börja.

I januari 2021 (preliminärt)

EU:s och Storbritanniens framtida relation inleds.

Storbritannien spelar en viktig roll som finansiellt centrum, och finansbranschen väntar spánt på att få veta vad som avtalas inom området. En central fråga är: vad kommer att gälla för företag och banker verksamma i

Storbritannien, när EU:s passportingregler, det vill säga rätten att öppna filial i ett annat EU-land, upphör att gälla för Storbritannien? Det finns också ett antal andra mer tekniska frågeställningar, exempelvis: vad händer med finansiella avtal som är utställda under brittisk rätt? Enligt vilken rätt kan överföring av kunddata ske i framtiden? Men inget specifikt om finansmarknadsområdet har förhandlats ännu, utan ►►

Mårten Wierup,
ämnessakkunnig på EU-kansliet
i statsrådsberedningen

BREXIT

det blir först när ramverket för den framtida relationen kommer upp på bordet, förhoppningsvis senare i vår.

– Det bör finnas ett EU-intresse av en fortsatt nära relation med Storbritannien. Givet storleken på den brittiska finanssektorn och dess välfungerande kapitalmarknad finns nog både stabilitetsskäl och konkurrenskraftsskäl som talar för en närhet till Storbritannien och att man inte divergerar alltför mycket i regelverk och tillsynspraxis.

FAKTA

- Storbritanniens nuvarande EU-kommissionär är Julian King, ansvarig för säkerhetsfrågor. Jonathan Hill, som var kommissionär för området finansiell stabilitet, finans- och kapitalmarknader, avgick efter brexit-omröstningen och ersattes på den posten av den lettiska kommissionären Valdis Dombrovskis.
- USA och EU har inget frihandelsavtal. Förhandlingarna om TTIP, Transatlantic Trade and Investment Partnership, har gått i stå.

Hur tror du att brexit påverkar EU-samarbetet på sikt, blir bankunionen starkare?

– Det beror på flera faktorer. Att Storbritannien går ur EU innebär onekligen att gruppen länder utanför eurozonen och bankunionen blir mindre och att eurozonen blir relativt starkare. Det påverkar nog dynamiken inom EU på finansmarknadsområdet. Men på vilket sätt är för tidigt att säga. Det finns ju väldigt många andra parametrar i policy- och lagstiftningsarbetet kring finansmarknaderna som är relevanta, vid sidan om vilken valuta man har och vilken tillsyn man står under. I sammanhanget bör nämnas att regeringen har tillsatt en utredning för att titta på ett eventuellt svenskt deltagande i bankunionen. Den kommer säkert titta på frågor relaterade till inflytande också.

Regeringens arbete med brexit leds av statsrådsberedningen med statsministern som ytterst ansvarig. Under statsministern ansvarar statssekreteraren för internationella frågor, Hans Dahlgren. Han leder en statssekreterargrupp som hanterar strategiska frågor (Task Force Brexit). I denna grupp ingår statssekreterare från Utrikesdepartementet, Finansdepartementet och Näringsdepartementet. På tjänstemannanivå är ambassadör, Jan Olsson, projektledare för regeringskansliets brexitarbete. Det finns också brexitansvariga på alla departement.

En dialog förs löpande med näringslivet och branschorganisationerna för att dels ge information om läget, dels inhämta information om vad som är viktigt för olika branscher. I början av mars arrangerades en hearing om brexit då bland andra EU- och handels- ►►

3 snabba om bankerna och brexit

Bankföreningens chefsekonom Johan Hansing svarar.

1. Vad tycker de svenska bankerna om brexit?

– Jag tror inte att det finns någon i finanssektorn som kan se något positivt med att Storbritannien lämnar EU. London är ju otvivelaktigt Europas finansiella centrum, och till följd av brexit uppstår en stor osäkerhet. Sverige förlorar också en viktig bundsförvant i EU, vilket på sikt kan leda till att våra möjligheter att påverka utvecklingen kan minska.

2. Hur påverkas de svenska bankerna?

– Det blir generellt sett nödvändigt med en mängd anpassningar av både regelverk och affärsverksamhet, men bankerna påverkas på olika sätt.

Johan Hansing,
chefsekonom på
Bankföreningen

För de banker som har filial i Storbritannien kan det bli nödvändigt att omvandla dessa till dotterbolag. Bankerna kan också behöva se över hur man finansierar sin verksamhet eller hur man hanterar olika typer av derivataffärer.

3. Vad är viktigast för tillfället?

– Det allra viktigaste för de svenska bankerna just nu är att det blir en tillräckligt lång övergångsperiod och därefter ett handelsavtal som också innehåller finansiella tjänster. I så fall finns det goda förutsättningar för att den svenska sektorn ska klara Storbritanniens utträde utan större problem.

minister Ann Linde och Hans Lindberg, vd på Bankföreningen, deltog. Flera myndigheter har också genomfört analyser av olika aspekter av brexit.

– Rätt mycket handlar om förberedelser, att man är tillräckligt förberedd och att hela näringslivet är det. Storbritannien är viktigt för den svenska finansbranschen, men även för många andra branscher, eftersom handeln mellan länderna omfattar många områden. Det gör Sverige lite speciellt i EU-sammanhang; bredden i vår relation sticker ut. Antalet svenskar som bor och arbetar i Storbritannien är dessutom stort. Därför har Sverige ett särskilt starkt intresse av att säkra en fortsatt nära relation med Storbritannien, säger Märten Wierup.

Inom EU-kommissionen har en särskild task force för brexit inrättats. Den leds av EU:s chefsförhandlare för brexitfrågor, Michel Barnier. Vid sidan om förhandlingsarbetet pågår en process inom EU som kallas 'preparedness', som är ett internt arbete som går ut på att fylla tomrummet efter Storbritannien, till exempel om Storbritannien haft en viss roll i ett projekt eller om vissa nationella lagstiftningsåtgärder blir nödvändiga.

Utredning om bankunionen tillsatt – Bankföreningen med som expert

Regeringen har utsett Anna-Karin Jatko, generaldirektör på EKN, till särskild utredare för att göra en analys av ett eventuellt svenskt deltagande i bankunionen, det vill säga EU:s gemensamma system för tillsyn, resolution och så småningom insättningsgaranti.

Utredningen ska inte ta ställning till ett svenskt medlemskap utan fokusera på att redovisa för- och nackdelar samt de risker som är förknippade med att delta i eller kvarstå utanför bankunionen.

Bankföreningens Johan Hansing är en av de tio experter som har knutits till utredningen. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2019.

Hög detaljnivå i nya regler om styrning och ledning

Den 30 juni 2018 träder nya EU-riktlinjer i kraft om intern styrning och kontroll samt om lämplighetsprövningar av ledningspersoner och personer i nyckelfunktioner. Riktlinjerna bygger vidare på redan befintliga riktlinjer och innebär i vissa fall utökade krav och mer detaljreglering.

■ Den europeiska banktillsynsmyndigheten Eba tog redan 2012 fram riktlinjer för intern styrning och kontroll, GL 44, som återfinns i Finansinspektionens föreskrift FFFS 2014:1. Där anges vilka interna regler, rutiner och processer som företagen ska ha för att säkra en god styrning, riskhantering och kontroll samt krav på hur styrelsen ska arbeta med att styra och kontrollera företagen.

Ett viktigt syfte med riktlinjerna var att ställa krav på styrelseledamöternas medvetenhet om företagets risker, och säkerställa att företagen har nödvändiga riskhanteringsprocesser och kontrollsystem. De ska också ha kontrollfunktioner i form av riskkontroll, regelefterlevnad och internrevision.

De nya riktlinjerna om intern styrning och kontroll, GL 11, innebär att de befintliga kraven utökas och detaljeras. Bland annat ställs uttryckliga krav på hur funktionen för regelefterlevnad ska kontrollera dels att interna rutiner finns på företaget, att de är uppdaterade och kommunicerade, dels att rutinerna efterlevs, till exempel genom stickprovsundersökningar.

I GL 12 regleras hur lämplighetsprövning av ledningspersoner och personer i nyckelfunktioner ska gå till. Riktlinjerna har ett stort fokus på säkerställandet av att styrelsemedlemmar inte har för många uppdrag och att de har tillräckligt med tid att lägga på sina uppdrag. Det ska bedömas om de har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för uppdraget. Faktorer som ärlighet, rykte, integritet och oberoende ska också bedömas.

Det är ännu oklart om och i vilken omfattning Finansinspektionen avser att ändra sina befintliga föreskrifter eller om riktlinjerna ska utgöra allmänna råd.

Oanade möjligheter – ska inspirera fler till digitala tjänster

Den digitala utvecklingen går snabbt och har blivit en naturlig del av vår vardag. Men fortfarande står många människor utanför centrala digitala tjänster. I slutet av februari lanserade Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund informationssatsningen Oanade möjligheter, som ska ge information och inspirera fler att använda digitala tjänster.

Oanade
möjligheter

■ Allt fler människor har i dag en smart mobil, använder internet och sociala medier för att söka och få information, umgås och hålla kontakt med varandra. Vi kan idag utföra vardagssaker var som helst och när som helst, få kontakt med myndigheter och företag, beställa varor och mediciner, deklarerar och betala.

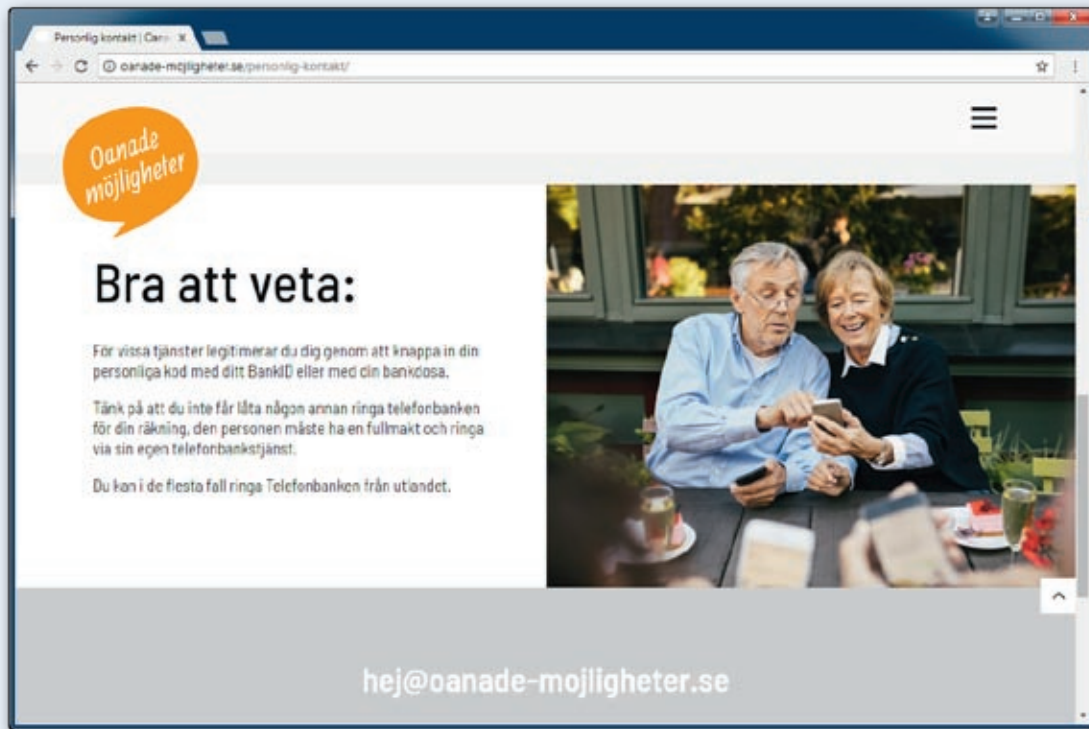
Men det finns också många som inte tagit steget fullt ut in i den digitala världen. Ett område som en del fortfarande anser vara svårt och krångligt är digitala banktjänster. I dag står nästan 1 miljon människor i Sverige utanför centrala digitala tjänster, som exempelvis BankID och Swish. Tjänster som inte bara underlättar bankärenden utan också förenklar vardagen, till exempel i kontakten med Försäkringskassan, apotek eller att enkelt betala utan kontanter.

Ny webbplats

För att motivera fler människor att ta steget in i den nya digitala världen har Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund tagit initiativ till en gemensam informationssatsning: Oanade möjligheter. I slutet av februari lanserades en ny webbplats www.oanade-mojligheter.se, som är en samlingsplats för bankneutral information om hur olika banktjänster underlättar i vardagen, till exempel BankID och Swish. Oanade möjligheter ger svar till den som funderar på digitala tjänster och undrar över hur det fungerar och vad som gäller säkerhet. Det är också ett stöd för privatpersoner, föreningar eller bankanställda som vill visa och förklara för någon annan.

Två personer som tagit steget in i den digitala världen är Irene Falk och Ulf Herrmann.

Ulf Herrmann, 72 år

Har du mobilt BankID?

Ja, och jag tycker det fungerar så bra och är så smidigt. Framförallt när man gör sina bankärenden, men även för så mycket annat. Jag använder det hela tiden, både för identifiering och för att godkänna saker på nätet. Jag har beställt mat på nätet i 8–10 år och när jag ska åka till landet beställer jag skärgårdsleveranser av vin på nätet via mobilen. Jag skulle aldrig klara mig utan BankID och att inte kunna göra allt i mobilen.

Hur kom du igång med digitala tjänster?

Jag har alltid varit intresserad att lära mig nytt, och jag och min son är lika "på" när det gäller datorn, och gör faktiskt samma saker med mobilen. Men om det är något tekniskt strul frågar jag honom.

Vad tänker du om allt som skrivs kring säkerhet?

Klart man läser mycket om säkerhet. Jag får faktiskt dagligen mejl från företag eller organisationer som verkar oseriösa, men jag är van och ser alltid till att slänga sådana mejl. Jag öppnar aldrig länkar.

Har du Swish?

Ja, självklart. Häromdagen när vi var på middag med några vänner, betalade en för notan och resten av oss swishade det vi var skyldiga. Det gör det så mycket smidigare att umgås!

Irene Falk, 72 år

Varför använder du mobilt BankID?

Det är fantastiskt för att det förenklar. Jag kan från mobilen göra alla typer av vardags saker och ärenden. Oftast betalar jag räkningar eller gör överföringar, men ibland kollar jag även mina fonder och handlar på nätet. Dessutom bor vi utomlands delar av året och då är det väldigt smidigt att kunna använda mobilen för att skicka pengar till barnbarnen när de till exempel fyller år.

Hur gjorde du för att komma igång?

Det började med att jag var tvungen att skaffa en ny mobiltelefon och lära mig den. Sedan visade mina barn och barnbarn mig hur jag skulle koppla upp mig. De var trötta på att jag inte hade Swish och lärde mig hur smidigt det faktiskt är. Jag är ganska ointresserad av teknik generellt men älskar när man hittar något som både underlättar och är enkelt. Man behöver ju inte förstå hur själva tekniken fungerar utan det räcker att veta det mest grundläggande.

Bekymrar du dig för att något kan gå snett?

Egentligen inte. Det man vet är att man ska vara försiktig med sina koder och aldrig öppna länkar i mejl och så. Det jag däremot kan tänka på ibland är att man är väldigt beroende av sin mobiltelefon så den vill man absolut inte bli av med.

Gör du flest ärenden i mobilen eller på datorn?

Mobilen definitivt! Men det är bara för att jag reser så mycket och vill kolla nyheterna och Facebook ofta.

Många engagerade i årets Money Week

12–18 mars var drygt 130 länder i världen engagerade i Money Week, vars syfte är att rikta fokus mot barn, unga och deras kunskaper i privatekonomi. Runtom i Sverige anordnade banker, myndigheter och organisationer olika typer av aktiviteter under veckan.

■ Föreläsningar av bankpersonal om privatekonomi för elever i olika åldrar, studiebesök på bankkontor, workshops för ungdomar och daglig chatt om privatekonomi med bankernas privatekonomer i Expressen är några exempel på aktiviteter.

– På bara några år har Money Week växt och engagerar allt fler. Flera av våra medlemmar har hela året ett starkt engagemang för barn och

unga och privatekonomi men nu är det tydligt att alla kraftsamlar lite extra under Money Week, säger Anders Dölling, ansvarig för konsumentfrågor på Bankföreningen.

En nyhet detta år var Bankföreningens och bankernas satsning på Money Quiz för svenska högstadiel elever. Det är en europeisk frågetävling för ungdomar mellan 13 och 15 år som genomförs med hjälp av mobiltelefon eller dator,

och där man tävlar klassvis eller enskilt. Frågorna handlar om privatekonomi, matematik, cybersäkerhet och samhällskunskap. 45 klasser från hela Sverige deltog, från Storuman i norr till Eslöv i söder.

Representanter för vinnarna får resa till Bryssel i maj då vinnarklasserna från 30 länder deltar i finalen i den europeiska tävlingen.

Svenska Bankföreningen
Box 7603, 103 94 Stockholm

08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

**PRENUMERERA
PÅ BANKFOKUS
FRÅN SVENSKA
BANKFÖRENINGEN!**

Gå in på Publikationer på
www.swedishbankers.se eller
mejla till info@swedishbankers.se